

SPORAZUM

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

SLOVAČKE REPUBLIKE

O UNAPREĐENJU I UZAJAMNOJ ZAŠTITI ULAGANJA

Bosna i Hercegovina i Slovačka Republika (u daljnjem tekstu "Ugovorne strane"),

U želji za proširivanjem i intenziviranjem ekonomske saradnje u korist obje zemlje;

U želji stvaranja i održavanja povoljnih uslova za ulaganja investitora jedne Ugovorne strane na teritoriju druge Ugovorne strane, te

Svjesne da se privlačenjem i uzajamnom zaštitom ulaganja, u skladu s ovim Sporazumom, stimulira poslovna inicijativa u tom polju;

Usaglasile su se o slijedećem:

ČLAN 1.

Definicije

U svrhu ovog Sporazuma:

1. Termin "ulaganje" označava bilo koju vrstu sredstava ili prava koja u svrhu ostvarivanja ekonomskih pogodnosti ili u druge poslovne svrhe ulažu investitori jedne Ugovorne strane na teritoriju druge Ugovorne strane, u skladu sa zakonima i propisima drugospomenute Ugovorne strane, a naročito, ali ne i isključivo:

a) prava na pokretnim stvarima i nekretninama i sva druga imovinska prava, poput hipoteke, založnog prava, najma ili zaloga;

b) ulagački kapital, dionice i obveznice, te sve druge oblike učešća u kompanijama ili svakom poslovnom preduzeću, te prava ili kamate koji iz toga proističu;

c) novčana ili potraživanja u smislu eventualne obaveze izvršenja s ekonomskom vrijednošću;

d) prava intelektualne svojine, uključujući prava u odnosu na autorska prava, patente, trgovinske marke, trgovinske nazive, industrijski dizajn, tehnološke procese, trgovinske tajne, tehnološko znanje i iskustvo i gudvil; te

e) poslovne koncesije s ekonomskom vrijednošću date zakonom ili u okviru ugovora, uključujući koncesije na istraživanja, uzgoj, vađenje ili eksploataciju prirodnih resursa.

Svaka eventualna naknadna izmjena oblika u kom se sredstva ili prava ulažu ili se reinvestiraju neće uticati na njihov karakter ulaganja, pod uslovom da se ta izmjena vrši u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji se ulaganje vrši.

2. Termin "povrat" označava iznose ostvarene putem ulaganja, a posebno, ali ne i isključivo, on obuhvata dobit, kamate, kapitalne dobitke, dividende, prihode od autorskih prava i sve vrste naknada.

3. Termin "ulagač" označava u pogledu svake od Ugovornih strana, slijedeće subjekte koji ulažu na teritoriju druge Ugovorne strane, u skladu sa zakonima drugospomenute Ugovorne strane i odredbama ovog Sporazuma:

a) U odnosu na Bosnu i Hercegovinu:

(i) fizička lica koja ostvaruju svoj status kao državljani Bosne i Hercegovine na osnovu zakona koji su na snazi u Bosni i Hercegovini, ukoliko imaju stalno mjesto boravišta ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;

(ii) pravna lica ustanovljena u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini, koja imaju registrirano sjedište, centralnu upravu ili glavno mjesto poslovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine.

b) U odnosu na Slovačku Republiku:

(i) fizička lica koja imaju državljanstvo Slovačke Republike u skladu s njenim zakonima;

(ii) pravna lica ili drugi subjekti, osnovani ili zasnovani u skladu sa zakonima i propisima Slovačke Republike, koji imaju registriran ured, centralnu upravu ili osnovno mjesto poslovanja na teritoriji Slovačke Republike. Međutim, ako bi takvo pravno lice imalo samo registriran ured na teritoriji Republike Slovačke, njegovo poslovanje mora posjedovati stvarnu i kontinuiranu vezu s ekonomijom Slovačke Republike.

4. Termin "teritorija" označava:

a) U odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, morsko dno i podzemlje, te zračni prostor iznad toga, svaku pomorsku oblast smještenu mimo teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine koja jest ili koja bi u budućnosti, po zakonu Bosne i Hercegovine a u skladu s međunarodnim pravom, mogla biti određena kao oblast u kojoj bi Bosna i Hercegovina mogla vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse.

b) U odnosu na Slovačku Republiku: kopnenu teritoriju, unutrašnje vode i zračni prostor iznad njih, nad kojima ona vrši svoju suverenost, suverena prava i jurisdikciju, u skladu s međunarodnim pravom.

5. "Slobodna konvertibilna valuta" označava valutu koja se široko koristi za plaćanja u međunarodnim transakcijama i često se mijenja na osnovnim međunarodnim tržištima za zamjenu valuta.

6. "Javna svrha" označava ono što je ustanovljeno po nacionalnom zakonodavstvu svake od Ugovornih strana.

ČLAN 2.

Unapređenje i zaštita ulaganja

1. Svaka od Ugovornih strana poticat će i stvarati povoljne uslove na svojoj teritoriji, tako da investitori iz druge Ugovorne strane mogu obavljati ulaganja na teritoriji te Države i dopuštati će takva ulaganja u okviru svojih zakona i propisa.

2. Ulaganja koja obave investitori iz svake od Ugovornih strana dobijati će pravičan i ravnopravan tretman i uživati će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji Države druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na kojim način ugrožavati nerazumnim ili diskriminacijskim mjerama akviziciju, proširivanje, poslovanje, upravljanje, održavanje, upotrebu, uživanje niti bilo kakvo drugo raspolaganje ulaganjima na svojoj teritoriji od strane investitora iz druge Ugovorne strane.

ČLAN 3.

Nacionalni i tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana na svojoj teritoriji dodjeljivat će ulaganjima i povratima investitora iz druge Ugovorne strane pravičan i ravnopravan tretman, koji ni u kom slučaju neće biti manje povoljan od onoga koji ona dodjeljuje ulaganjima i povratima svojih vlastitih investitora ili ulaganjima i povratima investitora iz trećih Država, koji god od ta dva tretmana je povoljniji.

2. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgavati ulagače iz druge Ugovorne strane, po pitanju proširivanja, upravljanja, održavanja, upotrebe, uživanja ili raspolaganja svojim ulaganjima tretmanu manje povoljnom od onoga koji ona dodjeljuje svojim vlastitim ulagačima ili ulagačima iz trećih Država, koji god od ta dva tretmana je povoljniji za dotične ulagače iz druge.

3. Odredbe iz paragrafa 1. i 2. ovog člana neće se tumačiti tako da se jedna Ugovorna strana obavezuje na to da investitorima iz druge Ugovorne strane ili ulaganjima ili povratima takvih investitora daje pogodnosti bilo kakvog tretmana, preferencijalnog odnosa ili privilegija koje rezultiraju iz:

a) svake eventualne postojeće ili buduće carinske, ekonomske ili monetarne unije, zajedničkog tržišta ili slobodne trgovinske zone, ili regionalne ekonomske organizacije ili

sličnog međunarodnog sporazuma čija Ugovorna strana jest ili bi mogla postati potpisnica; niti

b) ijedne obaveze koja je obavezujuća za drugu Ugovornu stranu po osnovu njenog članstva u gore spomenutoj carinskoj, ekonomskoj ili monetarnoj uniji, ili zajedničkom tržištu;

c) bilo kog međunarodnog sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili bilo kog drugog međunarodnog aranžmana na recipročnoj osnovi a vezanog za poreska pitanja.

ČLAN 4.

Kompenzacija za gubitke ili štetu

1. Investitorima iz jedne Ugovorne strane čija ulaganja pretrpe gubitke, uključujući štetu, zbog rata, nekog drugog oružanog sukoba, vanrednog stanja u državi, protesta, pobune, nereda i drugih sličnih događanja na teritoriji druge Ugovorne strane, drugospomenuta Ugovorna strana dodijelit će tretman, u pogledu povrata, naknade, kompenzacije ili druge vrste namirenja, ne manje povoljan od onoga koji ona dodijeli svojim vlastitim investorima ili investorima neke treće Države, koji god tretman da je povoljniji.

2. Bez obzira na paragraf 1. ovog člana, investorima iz jedne Ugovorne strane koji, u bilo kojoj od situacija iz tog paragrafa, pretrpe gubitke ili štetu na teritoriji druge Ugovorne strane, koja rezultira iz:

- rekvizicije njihove imovine od strane snaga ili vlasti druge Ugovorne strane; ili
- uništenja njihove imovine od strane snaga ili vlasti druge Ugovorne strane, koje nije uzrokovano u borbenoj akciji niti je bilo neophodno u takvoj situaciji,

bit će dodijeljen povrat ili adekvatna kompenzacija, ni po čemu manje povoljna od one koja bi bila dodijeljena pod istim okolnostima investitoru iz druge Ugovorne strane ili investitoru iz bilo koje druge države.

ČLAN 5.

Eksproprijacija

1. Ulaganja investitora iz jedne Ugovorne strane neće podlijetati nacionalizaciji, eksproprijaciji niti će na neki drugi način podlijetati drugim mjerama koje imaju učinak jednak nacionalizaciji ili eksproprijaciji (u daljnjem tekstu "eksproprijacija") na teritoriji druge Ugovorne strane, osim ako se one ne poduzimaju u javnu svrhu vezanu za vrlo važne potrebe Države koje se ne mogu ispuniti drugim sredstvima, na nedeskrimirajućoj osnovi, u skladu s odgovarajućim zakonskim procesom i uz promptnu, adekvatnu i djelotvornu kompenzaciju. Eksproprijacija će biti izvršena na osnovu nediskriminacije i u skladu sa zakonskim procedurama.

Takva kompenzacija predstavljat će tržišnu vrijednost ulaganja nad kojim je izvršena eksproprijacija (utvrđenu na osnovu najnovijeg raspoloživog bilansa stanja ili na osnovu prosječne tržišne vrijednosti za istu vrstu ulaganja) neposredno prije vršenja eksproprijacije ili prije nego što predstojeća eksproprijacija bude objavljena u javnosti, do čega god od to dvoje

dođe ranije, i uključivat će kamatu po važećoj komercijalnoj stopi od datuma eksproprijacije do datuma isplate, i mora biti djelotvorno ostvariva. Kompenzacija će se vršiti u slobodno konvertibilnoj valuti.

2. I kod eksproprijacije i kod kompenzacije, bit će dodijeljen tretman ne manje povoljan od onoga koji Ugovorna strana dodjeljuje svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države.

3. Investitori jedne Ugovorne strane oštećeni eksproprijacijom imat će pravo na to da pravosudni ili drugi nezavisni organ druge Ugovorne strane promptno razmotri njegov predmet, vrjednovanje njegovog ulaganja, u skladu s principima iznesenim u ovom članu.

4. Tamo gdje Ugovorna strana vrši eksproprijaciju sredstava kompanije koja je zasnovana ili osnovana prema njenim zakonima i propisima, a u kojoj investitori iz druge Ugovorne strane imaju dionice, obveznice ili neki drugi oblik učešća, primjenjivat će se odredbe ovog člana.

ČLAN 6.

Prijenos sredstava

1. Svaka Ugovorna strana garantira investitorima druge Ugovorne strane, nakon ispunjenja svih njihovih finansijskih obaveza, slobodan prijenos sredstava, uključujući glavnice i povrat na njihove investicije. Takvi prijenosi sredstava će posebno, ali ne i isključivo, obuhvatati slijedeće:

- a) početni kapital;
- b) neto dobit, kapitalnu dobit, dividende, kamatu, prihode od autorskih prava, naknade i druge tekuće prihode po osnovu ulaganja;
- c) sredstva pribavljena prodajom ili potpunom ili djelimičnom likvidacijom ulaganja;
- d) plaćanja po osnovu rješavanja sporova u skladu s ovim Sporazumom;
- e) sredstva po osnovi otplate kredita vezanih za ulaganja;
- f) zarade građana ili stanovnika druge Ugovorne strane kojima je omogućen rad vezano za ulaganja na njenoj teritoriji;
- g) dodatna sredstva neophodna za održavanje ili razvoj postojećih ulaganja; te
- h) kompenzaciju u skladu s članom 4. i 5.

2. Svi prijenosi sredstava u okviru ovog Sporazuma obavljat će se bez neoptrebnih odlaganja, u slobodnoj konvertibilnoj valuti, po pretežnom tržišnom kursu valuta za tekuću transakciju koji se primjenjuje na dan prijenosa sredstava.

3. Ugovorne strane se obavezuju da će osigurati kod takvih prijenosa sredstava tretman ne manje povoljan od onoga koji se osigurava kod prijenosa sredstava koji potiču iz ulaganja koje obavljaju investitori iz bilo koje treće države.

4. Kad, u izuzetnim okolnostima, kretanja kapitala iz ili ka trećim zemljama uzrokuju ili zaprijetu da će uzrokovati ozbiljan poremećaj ravnoteže u njenom platnom bilansu, svaka od Ugovornih strana može privremeno primijeniti zaštitne mjere za te prijenose, pod uslovom da te mjere budu strogo neophodne, da se uvedu na pravičan način bez diskriminacije i u dobroj vjeri, i da ni u kom slučaju ne premaše period od šest mjeseci.

ČLAN 7.

Subrogacija

1. Ako Ugovorna strana ili njena imenovana agencija vrši plaćanje svojim vlastitim investitorima u okviru garancije ili ugovora o osiguranju protiv nekomercijalnog rizika koji je dodijelila u odnosu na ulaganje na teritoriji druge Ugovorne strane, drugospomenuta Ugovorna strana će, bez obzira na svoja prava po članu 9. ovog Sporazuma, priznati:

a) dodjelu, bilo po zakonu ili u skladu s pravnom transakcijom u toj Ugovornoj strani, svakog eventualnog prava ili potraživanja od strane investitora prema prvospomenutoj Ugovornoj strani ili njenoj imenovanoj agenciji; te,

b) da prvospomenuta Ugovorna strana ili njena imenovana agencija ima pravo po osnovu subrogacije na vršenje prava i ostvarivanje potraživanja tog investitora.

2. Subrogirana prava ili potraživanja neće premašivati prvobitna prava niti potraživanja investitora.

ČLAN 8.

Rješavanje investicionih sporova između jedne ugovorne strane i investitora iz druge ugovorne strane

1. Svi sporovi između jedne Ugovorne strane i investitora iz druge Ugovorne strane bit će po mogućnosti rješavani između strana u sporu sporazumno.

2. Lokalni pravni lijekovi u skladu sa zakonima i propisima jedne Ugovorne strane na teritoriji koje se ulaganje vrši bit će na raspolaganju investitorima druge Ugovorne strane na bazi MFN (naprivilegiranih nacija).

3. Ako se takav spor ne mogne riješiti u roku od šest (6) mjeseci od datuma obavijesti bilo koje od strana, on će biti predat, na zahtjev i po izboru investitora iz Ugovorne strane:

a) lokalnom nadležnom sudu Ugovorne strane koja je strana u sporu, ili

b) Međunarodnom centru za rješavanje investicionih sporova (ICSID), ustanovljenom u skladu s Vašingtonskom konvencijom od 18. marta 1965. god., o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, ili

c) u tu svrhu formiranom međunarodnom arbitražnom tribunalu, ustanovljenom u skladu s Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL).

Svaka od Ugovornih strana daje svoj pristanak na gore spomenutu međunarodnu arbitražu, predviđenu u tačkama b) i c).

4. Nijedna od Ugovornih strana koja je strana u sporu ne smije iznositi protivljenje, ni u jednom koraku arbitražnog postupka niti u izvršenju arbitražne presude, na račun činjenice da je investitor, koji je protivna strana u sporu, dobio naknadu koja obuhvata sve ili dio njegovih gubitaka po osnovu osiguranja.

5. Arbitražni tribunal izreći će svoju presudu na osnovu nacionalnog prava Ugovorne strane, koja je strana u sporu, na teritoriji koje se ulaganje nalazi, uključujući i pravila o sukobu prava, odredbe ovog Sporazuma, uslove posebnih sporazuma koji su eventualno zaključeni u odnosu na ulaganje, kao i principe međunarodnog prava.

6. Arbitražna presuda bit će izvršna i obavezujuća po strane u sporu. Svaka od Ugovornih strana osigurat će priznavanje i izvršenje presude u skladu sa svojim relevantnim zakonima i propisima.

7. Tokom arbitražnog ili postupka izvršenja, Ugovorna strana neće u svoju odbranu, u svrhu protivljenja, protivtužbe, prava namirenja niti iz bilo kojih drugih razloga, tvrditi da je naknada ili druga kompenzacija za cjelinu ili dio navodne štete zaprimljena ili će biti zaprimljena od strane investitora koji je strana u sporu, u skladu s ugovorom o osiguranju ili garanciji protiv političkog rizika.

ČLAN 9.

Rješavanje sporova između ugovornih strana

1. Ugovorne strane se slažu da će obavljati promptne konsultacije, na zahtjev bilo koje od njih, u cilju rješavanja svih eventualnih sporova vezanih za ovaj Sporazum, ili u svrhu rasprave o bilo kom predmetu koji se odnosi na tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma. Ugovorne strane se također slažu da će obavljati promptne konsultacije kad god jedna Ugovorna strana smatra da su potrebni koraci na osiguranju kompatibilnosti između ovog Sporazuma i Sporazuma o osnivanju Evropskih zajednica, u cilju osiguravanja kompatibilnosti.

2. Ako se spor na taj način ne riješi u roku od šest mjeseci, on će, na zahtjev bilo koje od Ugovornih strana, biti dostavljen na odlučivanje arbitražnom tribunalu, u skladu s odredbama ovog člana.

3. Arbitražni tribunal sačinjavat će se za svaki pojedinačni predmet, na slijedeći način. U roku od dva mjeseca nakon prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna strana imenovat će po jednog člana tribunala. Ta dva člana će onda odabrati državljanina treće države, koji će uz odobrenje dviju Ugovornih strana biti imenovan za predsjedavajućeg tribunala (u daljnjem tekstu: "predsjedavajući"). Predsjedavajući će biti imenovan u roku od tri mjeseca od datuma imenovanja druga dva člana.

4. Ako se u rokovima navedenim u paragrafu 3. ovog člana ne obave neophodna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može zatražiti od predsjednika Međunarodnog suda pravde da obavi imenovanja. Ako predsjednik ima državljanstvo bilo koje od Ugovornih strana, ili ako je na drugi način spriječen da obavlja rečenu funkciju, bit će pozvan potpredsjednik da obavi neophodna imenovanja. Ako se desi da i potpredsjednik ima državljanstvo bilo koje od Ugovornih strana, ili ako je na drugi način spriječen da obavlja rečenu funkciju, slijedeći po starini član Međunarodnog suda pravde koji nije državljanin nijedne od Ugovornih strana bit će pozvan da obavi imenovanja.

5. Arbitražni tribunal donosi svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će obavezujuća. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog vlastitog člana arbitražnog tribunala i svog zastupanja u arbitražnom postupku; troškove predsjedavajućeg i preostale troškove obje Ugovorne strane snosit će u jednakim dijelovima.

ČLAN 10.

Primjena drugih pravila i specijalnih obaveza

1. Tamo gdje se predmet rukovodi istovremeno ovim Sporazumom i nekim drugim međunarodnim sporazumom čije su potpisnice obje Ugovorne strane, ničim iz ovog Sporazuma nijedna od Ugovornih strana niti ijedan od investitora, koji su vlasnici ulaganja na teritoriji druge Ugovorne strane, neće biti spriječena da iskoristi prednost onih pravila koja su povoljnija za njegov predmet.

2. Ako je tretman koji jedna Ugovorna strana dodjeljuje ulaganjima i investitorima iz druge Ugovorne strane, u skladu s njenim zakonima i propisima ili drugim posebnim odredbama ugovora, povoljniji od onog koji je dodijeljen ovim Sporazumom, bit će dodjeljivan taj povoljniji tretman.

ČLAN 11.

Primjena Sporazuma

Ovaj Sporazum primjenjivat će se na ulaganja obavljena prije njegovog stupanja na snagu za dotične Ugovorne strane u skladu sa zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je ono obavljeno, kao i sva ulaganja obavljena naknadno. Ovaj Sporazum primjenjivat će se na ulaganja postojeća u vrijeme stupanja na snagu, kao na ona ustanovljena ili pribavljena nakon toga. Međutim, ovaj Sporazum se neće primjenjivati na sporove koji su proistekli prije njegovog stupanja na snagu.

ČLAN 12.

Stupanje na snagu, trajanje i okončanje

1. Ovaj Sporazum podložan je odobravanju u skladu s procedurama koje se zahtijevaju po zakonima obiju Ugovornih strana za stupanje ovog Sporazuma na snagu, i on će stupiti na snagu 90. dana nakon datuma obavijesti Ugovornih strana o tome da su obavljene sve ustavne formalnosti koje se zakonom zahtijevaju za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

2. Ovaj Sporazum ostaje na snazi na neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna strana može okončati ovaj Sporazum dostavom pismene obavijesti uz otkazni rok od dvanaest mjeseci.

3. U odnosu na ulaganja obavljena prije datuma okončanja ovog Sporazuma, odredbe iz članova 1. do 11. ostaju na snazi u periodu od deset godina od datuma njegovog okončanja, osim ako Ugovorne strane ne odluče drugačije.

POTVRĐUJUJI GORE NAVEDENO, dolje potpisani, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

Zaključeno u dva primjerka u Sarajevu, dana 2.6.2008. godine, na bosanskom/hrvatskom/srpskom, slovačkom i na engleskom jeziku, s tim što su svi tekstovi jednako mjerodavni. U slučaju odstupanja u tumačenju, kao mjerodavan uzima se tekst na engleskom jeziku.

Za Bosnu i Hercegovinu
predsjedavajući Vijeća ministara
Bosne i Hercegovine
dr. **Nikola Špirić**

Za Slovačku Republiku
predsjednik Vlade
Slovačke Republike
Robert Fico